

Motto : Fără cinste și legalitate asanarea țării este imposibilă

SIC COGITO

REVISTĂ PERIODICĂ

Director : Dr. VICTOR CORBUL, medic-colonel în retragere
Redactor : CLUJ, Str. Gen. Grigorescu Nr. 16.

NB. Toată revista fiind scrisul meu, articolele nu sunt semnate aparte.

AN NOU FERICIT!

An nou fericit doresc pușinilor mei cititori! An nou fericit doresc și tuturor oamenilor de bine, cari în un fel sau altul contribuie la propășirea țării noastre! tuturor celorlalți le doresc... un an nou de îndreptare... dar să nu întârzie mult!...

* * *

Unde mergem și unde ne vom opri?...

Abia s'a anunțat proiectul despre conversiunea datorilor agricole și deja a început un potop de propuneri pentru conversiuni, așa: ajutorarea industriașilor, asanarea ipotecaiților, a comercianților, a meseriașilor, conversiunea datornicilor privați etc... tuturor li se fac promisiuni și pentru toți se află gazete, cari îi iau în apărare... poate mai târziu vor veni la rând fabricanții de hârtie și zahăr, petroliștii, iar la urmă salvarea bieților fabricanți de spirt negru și a tuturor contrabandiștilor!... sârmanii!... și mă întreb nedumerit cine mai rămâne, ca să plătească pentru toți? poate că mai la urmă o să rămână numai pensionarii, de cari nu se îngrijește nime!... ei o să-i asaneze pe toți!...

In Nr. 3 al acestei reviste am propus și eu o soluție la

problema datoriilor agricole, am propus o anumită selecție: debitorul silitor și de ordine să fie asanat primo loco, iar nu să se facă o conversiune cu furca! dar lipsind din planul meu un consiliu de administrație, nu e aplicabil... Nu vreau să afirm, că soluția dată de mine ar fi în întregime aplicabilă, cifrele pot fi modificate, să află în acel plan însă unele principii sănătoase, cari pot fi valorificate; dacă proiectul depus va deveni lege, așa cum e, atunci peste câțiva ani va fi nevoie de o nouă conversiune!...

E adevărat că agricultorul suferă din cauza scăderii prețului cerealelor, are însă și el avantagii; așa la sate pentru o locuință până la 2 camere și bucătărie nu se plătește nici un fel de impozit, adecă mai toți agricultorii nu plătesc impozit pentru casă, pe când la oraș pentru aceeași casă se plătește un impozit de circa 10 mii lei anual.

Industriașii și comercianții dela război încoace ne-au torturat încontinuu cu prețurile lor ridicate și acum să-i asanăm? sărmanii!... poate ne-au mai rămas încă ceva parale neluate de ei?... să le mai dăm și pe acelea! meseriașii au luat pentru cele mai neînsemnate lucrări prețuri de necrezut!... Și dacă ne mai rămâne ceva să salvăm și pe bieții datornici privați?!... adecă eu trebuie să ajut a plăti datoriile unuia, care a trăit peste veniturile sale: pe când eu cumpăram o pălărie cu 200 lei, lui abia îi era destul una cu 800, eu comandam haine cu 3—4000 lei, el cu 8—10 mii; apoi el era zilnic în cafenea, la petreceri, etc...

E inechitabil că agricultorilor, cari nu și-au făcut datoria, neplătind nici din dobândă și nici din capital, să se dea aceleași favoruri ca și celor, ce și-au dat silința și în fiecare an au plătit câte ceva; dacă să taie 25% din creanță pentru fiecare, fără nici o selecție, asta înseamnă a sprijini pe toți incapabilii, pe toți răuplătitorii, pe cei leneși, pe scurt zis, cel ce și-a agonisit prin muncă ceva, trebuie să plătească pentru cel ce a cheltuit mai mult, decât câștiga, a trăit fără grijă, în petreceri, etc. Peste tot dela un timp, încoace la noi în țară, că cineva să-și facă datoria, i să promit înainte premii, așa la C. F. R., la plata impozitelor perceptorilor, etc. . . . da, se pot da premii, dar numai atunci, dacă cineva și-a făcut deja datoria pe deplin!

Tot așa mi se pare că va fi și cu nouile modificări ale

Impozitului elementar și global, tot cei ce țin ordine, tot ei vor suporta și aci greutățile!

Apoi tot premii se vor da și celor ce și-au scos banii din bănci, dacă îi depun iarăși, pe când cei ce și-au lăsat banii în bancă, sprijinind prin aceea banca, vor fi lăsați la o parte!

Eu unul tare mă tem, că favorurile, ce le face statul agriculturilor debitori, pe spinarea creditorilor, în mare parte vor intra în buzunarele advocaților intermediari, așa că debitorii nu mult vor profita din conversiune!...

Trebue să crez, că țara noastră e paradisul leneșilor, al celor ce știu da lovituri dibace, înșală pe toată lumea, jăfuiesc cât pot, își asigură apoi banii în străinătate, iar tu cetățean de ordine ești tras și împins de toate părțile, trebue să plătești și socotelile celorlalți și ți se mai spune și: așa îți trebue... dacă ești prost!...

Toate acestea provin de-acolo, că guvernele dau prea multă atenție la toate sfaturile gazetelor, ca urmare, probează cu tot felul de legiuiri nechibzuite și cine urmează așa pățește la fine ca morarul cu fiul său și cu măgarul!...

Toți strigă, toți sbiară... Dumineca și în sărbători se țin zeci de întruniri, se protestează contra impozitelor, contra dobânzilor, contra a tot ce e de plătit, toți cer reduceri, și mă mir că nu cer premii pentru că au făcut datoriile... gazete, cari să-i susțină și pe tema aceasta, e lesne de aflat!...

Se poate, că oamenii atât la sate cât și la oraș să fie năcăjiți, năcazul lor însă nu provine numai din cauza prețurilor scăzute a cerealelor ori din cauza datoriilor, mizeria provine în mare parte din cauza că *statul el singur* nu-și face datoria: nu plătește regulat furniturile primite, întârzie cu anii, plata salariilor și a pensiilor în toată țara e în restanță cu 2—3 luni, acești bani lipsesc de pe piață, consumul e mai mic, căci funcționarii și pensienarii n'au cu ce plăti; dacă statul, în loc de a asana și a prelua atâtea portofolii dubie, sau cum le mai zice, ale unor bănci, deja de mult putrede, ar fi plătit la curent furnizorii, funcționarii și pensionarii, s'ar afla vre-o câteva miliarde de lei mai mult pe piață, atunci tuturor le-ar merge bine, s'ar plăti impozitele mai regulat, s'ar face cumpărături, s'ar consuma mai mult și prețurile cerealelor și a vitelor s'ar urca dela sine!...

Că o parte a banilor a ajuns la ciorap, din cauza con-

versiunilor proiectate, se poate; dar de altă parte cum voiești a îndemna oamenii să-și depună banii din ciorap la bănci, dacă nu au nici o garanție pentru ei; dacă banii lor sunt jăfuiți de niște directori inconștienți, cum au fost, ca să nu merg mai departe, cazul băncilor unite din Cluj, au dat faliment, iar directorii aflați vinovați, au fost achitați, pe bază de amnestie!

Cum se poate da amnestie pentru cei ce au jăfuit banul deponenților? adevărata lume a falitilor!... Amnistia se poate da pentru delikte politice, de presă, cum s'a dat în Franța, acum nu de mult, iar nu pentru jaful banilor depuși!..... să sperăm că recursul parchetului și al deponenților va afla la Curtea de Apel ori la Inalta Curte de Casație inimi mai înțelegătoare de năcazurile deponenților!...

Deocamdată atât!...

* * *

Clipe de reculegere

Stâncile solitare, împrăștiate pe o vastă câmpie, nu vor putea opri furia uraganului deslănțuit, îndărăptul lor însă ființe singuratice pot afla adăpost.

C. XIX.